

Geografihåndbogen

Anmeldt af geolog Susanne Plesner

Min første indskydelse, da jeg bladede bogen igennem var "sikke en mursten", men ved nærmere øjesyn ønskede jeg, at noget tilsvarende havde eksisteret, da jeg selv gik i gymnasiet, for alt andet lige er det da skønnere at have det hele samlet i én bog end på kopier fra mange bøger...

Geografi Håndbogen lever i allerhøjeste grad op til sin titel både med geografi og håndbog, da den dækker over de discipliner, som unge på ungdomsuddannelserne bør kende til inden for feltet geografi, og samtidig med at den er en fortræffelig lærebog, fungerer den også fint som opslagsværk, da den er nem at finde rundt i.

Geologi og klimatiske forhold

De første fem kapitler i bogen omhandler alt fra Jordens og atmosfærens historie og oprindelse, over analysemetoder og geologiske processer fra magmadannelse til erosion, og til jordbundssammensætning og klimatiske forhold.

Generelt er afsnittene i de enkelte kapitler velskrevne og sat sammen i en naturlig rækkefølge, og de enkelte begreber er rigtigt godt forklaret for målgruppen, der ikke har forudsætninger for at forstå et ellers kompliceret stof. Teksten er generelt suppleret fint af nogle letforståelige tegninger og figurer, og for både tekst og figurer gælder, at de indeholder mange gode detaljer, som også er gjort letforståelige, selvom de kan være nok så indviklede, når man går dybere ind i stoffet.

Eksempelvis får forfatteren i kapitel 2 de forskellige pladetektoniske miljøer, hvori magma kan smelte op, og hvordan sammensætningen derfor bliver, flettet godt ind i afsnittet om magmadannelse. Samtidig gøres stoffet ikke mere kompliceret end højt nødvendigt ved kun at nævne let forståelige fysiske forhold som fx trykændringer, densitetsforskelle og gnidningsmodstand som årsager til opsmeltning og magmaets vandring op gennem skorpen til overfladen. Tilhørende figur 2.16, fiktivt tværsnit af kappen/skorpen, fremstiller ligeledes de forskellige trin og dybder af magmaets

vandring op gennem og ophold i skorpen let forståeligt og meget pædagogisk – ligeså med en velskrevet og uddybende figurtekst.

Henvisninger

Trods roserne er jeg dog enkelte steder faldet over brug af gloser og begreber, som ikke er forklaret, eller som er forklaret i et andet kapitel. Fx side 78 (kapitel 2) nævnes Yngre Dryas og Præborealtid nærmest som grebet ud ad luften. Her savner jeg lidt en kort forklaring i parentes eller blot en henvisning til den udmærkede og meget overskuelige tabel i kapitel 3 side 153, som viser en tidsskala for slutningen af senglacialtiden og hele postglacialtiden. Selvom de enkelte kapitler er skrevet hver for sig af forskellige forfattere, ville det give en bedre helhed med disse henvisninger på tværs af kapitlerne. Det er da en fordelene ved at have de forskellige emner samlet i én bog.

Det sker også at figurhenvisningerne er forkerte fra tekst i et kapitel til figurer i et andet kapitel. Hertil vil jeg uddele et lille gok i nødden til redaktørerne, der burde have været mere opmærksomme.

Alment dannende

Som helhed er bogen en fin lærebog i specifikke naturvidenskabelige discipliner, som samtidig giver en god almen dannelse, eftersom de enkelte kapitler omhandler emner, der, samtidig med at være informative, også giver læseren en forståelse for, at tingene hænger sammen i en helhed.

Geografihåndbogen 4. udgave, 2005, af diverse forfattere fra forlaget Systime. 506 sider indbundet og illustreret i farver. Pris med moms kr 362,50; ISBN: 8761609366. ■

Geologisk tidsskala					
Eon	Æra	System	mio. år	Serie	
Fanærozoikum	Kænozoikum	Neogen	0,01	Holocæn	
			1,8	Pleistocæn	
			5,3	Pliocæn	
		Palæoogen	23,0	Miocæn	
			33,9	Oligocæn	
			55,8	Eocæn	
	Mesozoikum	Kridt	65,5	Palæocæn	
			99,6	Øvre	
			145,5	Nedre	
		Jura	161,2	Øvre	
			175,6	Mellem	
			199,6	Nedre	
		Trias	228,0	Øvre	
			245,0	Mellem	
			251,0	Nedre	
		Perm	Perm	260,4	Lopingien
				270,6	Guadalupien
				299,0	Cisuralien
	Karbon		306,5	Pennsylvanien	Øvre
			311,7		Mellem
			318,1		Nedre
	Devon	326,4	Mississippien	Øvre	
		345,3		Mellem	
		359,2		Nedre	
	Palæozoikum	Devon	385,3	Øvre	
			397,5	Mellem	
			416,0	Nedre	
Silur		418,7	Pridoli		
		422,9	Ludlow		
		428,2	Wenlock		
Ordovicium		428,2	Llandovery		
		443,7	Øvre		
		460,9	Mellem		
		471,8	Nedre		
Kambrium	488,3	Furongien			
	501,0	Mellem			
	513,0	Nedre			
	542,0				
Proterozoikum	Proterozoikum	Neoproterozoikum	1.000	Systembetegnelserne for Proterozoikum er ikke medtaget. For Arkæikum forligger der ingen systemnavne.	
		Mesoproterozoikum	1.600		
		Palæoproterozoikum	2.500		
		Neoarkæikum	2.800		
		Mesoarkæikum	3.200		
Arkæikum	Arkæikum	Palæoarkæikum	3.600		
		Eoarkæikum	3.600		